

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ



ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Қазақстан
Республикасы
Парламенті
Мәжілісінің депутаты
Н.Т. Байтілесовке

2024 жылғы 20 наурыздағы
№ ДС-122 сауалға

Құрметті Нұрсұлтан Төленұлы!

Лудоманиямен, сондай-ақ синтетикалық есірткілермен күресті күшейту туралы депутаттық сауалыңызды қарап, мынаны хабарлаймын.

Лудоманияға қарсы күреске қатысты.

Бүгінгі күні Мәжіліс депутаттарының бастамасымен «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея және лотерея қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасы (бұдан әрі – Заң жобасы) қаралуда.

Заң жобасында мынадай нормалар қарастырылған:

- 21 жасқа дейін және құмар ойындарға бәс тігуге қатысуы шектеулі адамдарды құмар ойындарға және бәс тігуге тартқаны және жібергені үшін заңды тұлғалардың әкімшілік жауапкершілігін белгілеу;

- букмекерлік кеңселер мен тотализаторлардың жарнамасын шектеу (букмекерлік кеңселер мен тотализаторларды орналастыру орындарын қоспағанда, спорт ғимараттарының ішінде және спортшыларды жабдықтауда, спорттық оқиғаларды жариялауға толық мамандандырылған коммерциялық және ұлттық спорт теле-, радиоарналар мен интернет-ресурстарда);

- букмекерлік кеңсенің немесе тотализатордың қызметін жүзеге асыратын ойын бизнесін ұйымдастырушылардың өз аппараттық-бағдарламалық кешендерінің Мемлекеттік кірістер органының ақпараттық жүйелерімен интеграциялануын қамтамасыз ету міндетін белгілеу;

- Борышкерлердің бірыңғай тізілімінде мәліметтері бар жеке тұлғаларды құмар ойындарға және бәс тігуге жіберуге тыйым салуды белгілеу;

- сот актісі негізінде қызметі заңсыз деп танылған шетелдік ойын бизнесін ұйымдастырушылардың тізімін жүргізу, сондай-ақ банктер мен төлем жүйелеріне олардың пайдасына қаржылық операциялар жүргізуге тыйым салу;

- ойын мекемесінің, букмекерлік кеңсенің немесе тотализатордың жұмысын, ставкалар қабылдаудың және (немесе) бәс тігудің үлгілік қағидаларын бекітуді ТСМ құзыретіне енгізу;

- интернет-казино қызметін ұйымдастырғаны үшін қылмыстық жауапкершілікті белгілеу;

- балалар, білім беру, медициналық, ғибадат және діни ұйымдар орналасқан тұрғын үйлер мен ғимараттарда лотерея билеттерін таратуға және лотерея терминалдарын орнатуға тыйым салу.

Мәжілістегі жұмыс топтарында Заң жобасын талқылау барысында заңнамаға қосымша мынадай түзетулер пысықталуда:

- жеке тұлғалардың құмар ойындарға және бәс тігуге қатысуын дербес шектеу мерзімдерін 1 жылдан 10 жылға дейін ұлғайту;

- құмар ойындарға және бәс тігуге қатысу үшін жас шегін 21 жастан 25 жасқа дейін арттыру;

- мемлекеттік қызметшілердің, әскери қызметшілердің, құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар қызметкерлерінің құмар ойындарға қатысуға және бәс тігуге тыйым салуды белгілеу.

- байланыс операторларының букмекерлік кеңселер мен тотализаторларға жарнама таратуға тыйым салу.

Бұдан басқа, Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша Министрлік 2024-2026 жылдарға арналған заңсыз ойын бизнесі мен лудоманияға қарсы іс-қимыл жөніндегі кешенді жоспардың жобасын *(бұдан әрі – Жоба)* әзірледі *(мүдделі мемлекеттік органдармен келісілуде)*.

Осылайша, қабылданған жүйелі шаралар лудомандар санын азайтуға және олардың қоғамда өсуіне жол бермеуге әсер етеді деп санаймыз.

Синтетикалық есірткіге қатысты

Үкімет нашақорлық пен есірткі бизнесіне қарсы күрестің 2023-2025 жылдарға арналған кешенді жоспарын әзірледі және бекітті.

Оны әзірлеу кезінде әлемдік есірткі нарығының ерекшелігі ескеріп, онда психоактивті заттардың жаңа түрлерінің үлесі артқанын, есірткіні өндіру және тарату тәсілдері өзгергенін, сондай-ақ ғылыми-техникалық прогреске қол жеткізу енгізілді.

Жоспарда заңнамалық базаны жетілдіру көзделген. Нашақорлықтың алдын алу әдістеріне, нашақорлықты емдеуге және есірткіге тәуелді адамдарды оңалту жүйесін дамытуға, сондай-ақ ведомствоаралық өзара іс-қимылды күшейтуге көп көңіл бөлінеді.

Нашақорлық пен есірткі бизнесіне қарсы іс-қимылға қатысатын мемлекеттік органдарды техникалық жарақтандыру көзделген.

Есірткі айналымының жаңа түрлеріне қарсы іс қимыл бойынша бірқатар заңнамалық бастамалар іске асырылуда.

Есірткіні сатуға, есірткіні жарнамалауға немесе насихаттауға қатысқаны үшін жауапкершілікті күшейтетін есірткіге қарсы заңнамаға бірқатар түзетулер қабылданды.

2019 жылдан бастап бақылаудағы тізімдерге жаңа психоактивті заттарды енгізу тетігі жеңілдетілді. Осы уақыттан бастап 125 жаңа психоактивті заттар мен 29 прекурсорлар енгізілді. Мемлекеттің бақылауына синтетикалық есірткі өндіру үшін пайдаланылатын жабдықтың 19 атауы енгізілді.

Сонымен қатар, Қылмыстық кодексе ақпараттық-коммуникациялық жүйелерді пайдалануға байланысты қылмыстардың жаңа құрамдарымен толықтырылды. Есірткіні интернет арқылы тұтынуға және өткізуге бейімділік, тиісінше, ауыр және аса ауыр қылмыстар санатына жатқызылған. Қылмыстың жаңа құрамы – есірткіні жарнамалау және насихаттау енгізілді, оған «граффити-суреттерді» және есірткінің заңсыз айналымы туралы өзге де ақпаратты таратушылар жатады.

Анықтама:

- Ағымдағы жылы 20139 қылмыстық есірткі құқық бұзушылығы анықталды, оның ішінде 549 өткізу фактісі жойылды. Олардың үштен бірінен астамын (169) қылмыскерлер интернет арқылы жүзеге асырды.

Сондай-ақ есірткіні аса ірі мөлшерде сақтаудың 156 фактісі тоқтатылды.

Синтетикалық есірткіні жеткізумен және сатумен айналысатын алты ұйымдасқан қылмыстық топ жойылды. Оның ішінде бір трансұлттық ұйымдасқан қылмыстық топты ұйымдастырғаны және қатысқаны үшін 11 қылмыстық іс қозғалды.

20 нарколаборатория анықталды, оның 8-і синтетикалық есірткі өндірісі бойынша және 12-сі фотолаборатория. 129 кг есірткі және 390 литр прекурсорлар тәркіленді.

Өткен жылы «OLX Group» өкілдігімен тікелей өзара іс-қимыл ұйымдастырылып және курьерлік жұмыс түріндегі «кепілгерлерді» жалдау бойынша 4300-ден астам хабарландыру жойылды. Ол үшін мемлекеттік органдар өкілдерінің, «OLX» және еріктілердің қатысуымен чат құрылып, ол заңсыз жарнаманы 5 минут ішінде жоюға мүмкіндік береді.

Қазіргі уақытта Парламентте Парламент Мәжілісі депутаттарының бастамасы бойынша әзірленген, күшті әсер ететін заттардың заңсыз айналымы үшін жауапкершілікті қатаңдатуды көздейтін заң жобасы бар.

Аталған Заң жобасы қабылдана отырып, оларды заңсыз таратудың кез келген нысандары, оның ішінде рецептсіз берілетін демалыс, сондай-ақ олармен жұмыс істеу қағидаларын бұзу қылмыстық-жазаланатын іс-әрекеттер болып табылады.

Бұл бағыттағы жұмыс Үкіметтің тұрақты бақылауында.

Т. Дүйсенова